

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petitsor egyszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hirde-
résért jutányosabb. Nyiltír: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Az eperjesi jogakadémia jövője.

III.

A «megfelelően szervezett» jogakadémiák elé szabott feltételek.
— Tanulmányi-rend. — Tanári képzés. — Tanszékek száma
és szervezete. — Két új rendes tanári szék lesz felállítandó. —
Fedezet kimutatása.

Az új törvénytervezet tehát előírja azokat a feltételeket, a melyek arra nézve szükségesek, hogy valamely jogakadémia «megfelelően szervezett» legyen és mint ilyen: egyfelől jogosítva legyen arra, hogy végzett hallgatóinak az egységes jogi államvizsgálatok letételére jogosító végbizonyítványokat adhasson, másfelől arra, hogy székhelyén az egységes jogi államvizsgálatok elfogadására bizottságot szervezzenek.

Ezek a feltételek, mint láttuk, a tanulmányi-rend szabályainak betartására, a tanári képzés szorosabb meghatározására, a tanszékek szervezetének betartására s végül a tanintézet anyagi szükségleteire megkívánt fedezet kimutatására vonatkoznak.

Lássuk mostan ezeket a feltételeket az eperjesi jogakadémiára vonatkoztatva egyenként.

A mi a tanulmányi-rend pontos betartását illeti: ez semmi újabb terhet a tanintézetre róvni nem fog. Hazai jogakadémiáink, — még a vallásfelekezetek által fenntartott s önkormányzati joggal bíró jogakadémiák is, — eddig szintén teljes mértékben betartották a tanulmányi és vizsgálati szabályzatnak összes intézkedéseit. A tanulmányi szabályzat alapján készült tanrendeiket félévenként bemutatják mostan is a vallás- és közokt.-ügyi m. kir. minisztériumnak s ettől nyerik annak megerősítését. Az államvizsgálatok bizottságaiba pedig kültagokat, évenként a vallás- és közokt.-ügyi m. kir. minisztérium nevez ki s az ily vizsgálatokon minden egyes esetben két ilyen kültagnak kell résztvennie. Ez a feltétel tehát nem új. Nem egyéb az, mint a jelenleg is zsinórmértékül szolgáló szabálynak törvénybe iktatása.

A tanári képzés tekintetéből meg fogja követelni az új szervezet azt, hogy rendes-tanároknak csakis oly egyetemi magántanárok legyenek alkalmazhatók, a kik e képzésüket hazai egyetemeken szereztek. Ennek a legmagasabb tudományos képzésnek megkövetelése ugyan az utolsó időkig csupán a kir. jogakadémiákon volt általános szabálynak tekinthető, azonban újabban, minden különös kényszer nélkül, lassanként szabály lett az a minisztériumnak közvetlen rendelkezése alatt nem álló jogakadémiák legtöbbjén is. Sőt ezek közül még azoknál is, a melyek ezt a szabályt eddig alapulvül ki sem mondták: egyre növekszik azoknak a tanároknak a száma, a kik ezt a képzést megszerzik. Jogakadémiákon ez a feltétel sem fog semmi nehézséget létrehozni és pedig azért, mivel tanárainak egy része már is bír ezzel a képzéssel, másik része, a törvénytervezet célbavett átmeneti intézkedése értelmében, annak megszerzésétől fel lesz mentve; az a harmadik

része pedig, mely ez osztályok egyikébe se tartozik, már is foglalkozik e képzés megszerzésének komoly feladatával.

Utoljára hagyjam azoknak a feltételeknek az említését, a melyeknek életbeléptetése az előbb említettekkel szemben nagyobb nehézségekkel fog járni. Ezek igazán próbára fognak tenni csaknem mindnyájunkat abban a tekintetben, hogy hajlandók vagyunk-e azokat vállalt erővel előteremteni és így a jogakadémia újjászervezését s — a mi, mint mondtam, ezzel egyet jelent: fenmaradását — biztosítani!

Az egyik ezek közül a tanszékek szervezetének a kir. akadémiákon e tekintetben *jelenleg* fenálló szervezettel való egyenlővé tétele. Szándékosan kiemelem azt, hogy a *jelenleg* fenálló szervezetnek kell irányadónak lennie, mert, — mint egyéb műveimben is kifejtettem s a mint ez az eddigi törvénytervezetekben tényleg így is volt tervbe véve, úgy, hogy azt csupán az utolsó tervezet hagyta el egészen indokolatlanul, — semmikép se volna megengedhető, hogy csupán általában annak megkövetelését vegyék fel a törvénybe, hogy az összes jogakadémiák tartoznak a kir. jogakadémiákon fenálló szervezethez alkalmazkodni. Hiszen ebben az esetben a minisztérium bármikor oly változtatást eszközölhetne a közvetlen rendelkezése alatt álló jogakadémiák tanszékeinek számában és szervezetében, hogy az ahhoz való alkalmazkodás a többi jogakadémiáknak nem állana módjában s ez elégséges ok volna arra, hogy a jogakadémia «megfelelően szervezett» voltát elveszítse. Egyszóval: e meghatározás nélkül a jogakadémiák fenmaradása valóságos kétségessé lenne.

Az állam közvetlen rendelkezése alatt álló jogakadémiák tanszékeinek számát és szervezetét a vallás- és közokt.-ügyi m. kir. miniszternek 1874 évi május 19-ikén 12,917. sz. a. kelt szabályrendelete állapította meg. E megállapítás szerint, a szoroson vett jog- és államtudományi tárgyak előadására összesen *nyolcz* (8) tanszéket szerveztek, és pedig: 1. a római jogra, 2. a jogbölcseletre és büntetőjogra, 3. a nemzetgazdaság- és pénzügytanra, valamint a magy. pénzügyi jogra, 4. a magyar és az osztrák magánjogra, 5. a peres és perenkívüli eljárásra, valamint a váltó- és kereskedelmi jogra, 6. a statisztikára és a magy. közigazgatási jogra, 7. a jogtörténetre és az egyházjogra, s végül 8. a politikára, magy. közjogra s a jogi- és áll.-tudományi bevezetésre.

Nem lehet a czéлом ezúttal ennek a beosztásnak szakszerű fejtegetése, valamint azzal a kérdéssel sem akarok foglalkozni, hogy vajjon feltétlenül helyes és szükséges-e az, hogy ezek a tanszékek ebben a szervezetükben maradjanak okvetlenül? Helyezkedjünk minden megjegyzés nélkül arra az álláspontra, hogy tényleg ennek a beosztásnak és csoportosításnak megfelelően kell majd az újjászervezkedés eszközölnünk.

Ebben az esetben ez az újjászervezkedés

azt fogja megkívánni az eperjesi jogakadémiától, hogy *még két (2) új rendes tanszéket* állítsunk fel és biztosítsunk. A jogakadémián a jelenben öt rendes és egy (már az 1902/3. tanévtől, rendessé váló) rendkívüli tanszék van szervezve, ezenkívül, — eltekintve a jogakadémia négy magántanárától, — van a tanintézetnek egy nyilv. rendes tanári címmel szervezett tanári állása, melynek betöltője, mint bölcséleti-tudor, a kötelező bölcséleti és történeti különleges tantárgyak előadására van hivatva. A szervezendő két új rendes tanszéknek felállítása és fentartása céljából *évi 10,000 korona új jövedelemnek a biztosítása* válik szükségessé.

A negyedik és utolsó feltétel a tanári fizetésekre és a tanintézet egyéb szükségleteire megkívánt fedezetnek kimutatása. Ez a feladat sem mondható olyannak, a mely újabb gondot nem hártana a jogakadémia fentartó testületének vállaira.

Első sorban ugyanis a jelenleg fenálló tanszékek díjazása szintén mindenesetre rendezendő és emelendő lesz, hogy az a kir. jogakadémiák tanárainak fizetésével egyenlő legyen. Az kétségtelen, hogy ha a legmagasabb tudományos képesítést fogjuk megkövetelni tanárainktól: azoknak díjazását nem lehet olyképen szabni meg, hogy ennek folytán a tanintézet netalán megfelelő erőket szerezni ne lehessen képes.

Magam ugyan határozottan abban a nézetben vagyok, hogy a közvetlen rendelkezése alatt nem álló jogakadémiáknál, az új tervezetnek törvényre váltakor se lesz joga a minisztériumnak hozzászólni a tanári fizetések mértékének megállapításához s mellőzhetetlen feltételképpen követelni meg azt, hogy az összes jogakadémiákon a tanári fizetések teljesen egyenlőek legyenek, mivel ez a tervezetben ilyképen kimondva és célbavéve nincsen is s mivel ez a jogakadémiákat fentartó vallásfelekezetek önkormányzati jogaival határozottan ellenkeznek. Elismerem, hogy ezt a minisztérium kimondhatná akkor, ha maga kötelezné magát arra, hogy mindazoknál a jogakadémiáknál, a melyek a tanári fizetések egyenlősítésére, illetve a megkívánt mértékre leendő felemelésére saját erejükből nem képesek: az erre szükséges összeget *államségélyből* maga fogja pótolni.

Ennek daczára azonban, ismétlem, hogy a kir. jogakadémiák színvonalára leendő emelkedés, ebben a tekintetben is, az összes jogakadémiák jólfelfogott érdekével teljesen egyértelmű.

A jogakadémia elhelyezése itt az eperjesi ősi Kollégiumban biztosítva van. A fentartásával járó egyéb kiadások előteremtésénél se lesz bizonyítva nehézség, mivel a Kollégiumnak egyre tekintélyesebbé növekvő vagyona ezt nem fogja lehetetlenné tenni. A tanulóifjúságnak a száma is felette meg fog szaporodni az újjászervezés következtében, a mi, természetesen, a tandíjakból befolyó jövedel-

mek címén, jelentékenyen gyarapítani fogja a tanintézet anyagi erejét. Úgy hisszük, hogy az egyházkerület és az egyházegetem is hathatósabb gyámolításban fogják részletetni a vallásfelekezethez ezt az egyetlen jogakadémiaját s lehetőleg fel fogják emelni azokat az évi segélyösszegeket, a melyekkel ennek fentartásához a jelenben hozzájárulnak. Az sincsen kizárva, sőt határozottan óhajtott és szükséges is, hogy a jogakadémia ebből a célból majdan államsegélyben is részesüljön. Ezen a címen tehát, — tekintettel arra is, hogy a jogakadémia tanárai különben évek óta jogosult tagjai az 1894 : XXVII. t.-cikkkel létesített országos tanári nyugdíjintézetnek, — egyelőre arra volna határozottan szükség, hogy néhány nagylelkű alapítvánnyal és adományokkal gyarapítsuk a tanintézet alapítóját, illetve évi jövedelmét, hogy azt ilyképen e most jelzett új anyagi terhek elvállalására képesnek igazolhassuk.

Dr. Horváth Ödön.

Kisdednevelők Orsz. Egyesületének közgyűlése.

Szép és minden tekintetben sikerült közgyűlést tartott városunkban a Kisdednevelők Országos Egyesülete a pünkösdi ünnepek alatt május 17. és 18-án. Úgy a napirend, mint a vendégek fogadtatása és ellátása szempontjából, méltó társa volt e közgyűlés a Munkács és Szegeden megtartott közgyűléseknek.

A szép eredményt mindenesetre a derék egyesületnek, buzgó elnökségének és a közgyűlés szereplőinek kell tulajdonítanunk; de része van abban Sárosvármegye és Eperjes szab. kir. város lelkes intéző köreinek s városunk áldozatkész közönségének is; az előkészítést, elszállásolást és ellátást nehéz és fáradságos munkáját pedig a vendéglátó Sárosvármegyei Általános Népednevelőegyesület elnöke, kir. tanfelügyelőnk és az állami tanítónőképző-intézet igazgatója teljesítették valóban elismerésre méltó buzgósággal.

A városunkba érkező vendégeket szombaton, május 17-én délután 5 órakor a rendező-bizottság élén Podhorányi Bálint polgármester fogadta a vasúti állomáson. A polgármester üdvözlő-beszédjére György Aladár, a Kisdednevelők Orsz. Egyesületének alelnöke válaszolt s köszönte meg a szíves fogadtatást. Este 7 órakor az állami tanítónőképző-intézetben választmányi ülés volt, melyen a tárgyak a közgyűlés előkészítésére vonatkoztak; este 8 órakor pedig az egyesület tagjai a Fekete-sásba ismerkedési estére gyűltek egybe.

Az ünnepies közgyűlés másnap, május 18-án, pünkösdi vasárnapján délután 11 órától a vármegyeház nagytermében folyt le. Nagy és díszes közönség töltötte meg a termet, midőn a Kisdednevelők Országos Egyesületének elnöke dr. Hagara Viktor beregvármegyei főispán a közgyűlést megnyitotta. A beható tanulmányra valló megnyitó-beszéd, mely a jelenvalóakra általános mély hatást gyakorolt, bő kivonatban a következő:

Dr. Hagara Viktor főispán elnöki megnyitó-beszéde.

„Mélyen tisztelt közgyűlés! A Kisdednevelők Orsz. Egyesülete az utóbbi években az ország különböző helyein tartotta közgyűléseit. Egy magasztos ügy szolgálatában állunk mindannyian. Hivatásunk az emberi nem jövőjét biztosítani az által, hogy már a zsenge korban kezdjük meg a szellem fejlesztését és ápolását, a melyre nagy szükség van, hogy ez a szellem a későbbi időben termékeny és hatályos legyen úgy a társadalom, mint a haza javára. Hogy ez a magasztos feladat az egész országban minél szélesebb körben elterjedjen és mindenütt, a hol egy-egy ilyen közgyűlés megtartatik, a kisdednevelés iránti szeretet jó talajba ültetessék: erre nézve semmi más mód nem vezet célhoz, mint az egyesület közgyűléseinek időről időre más helyen való megtartása. Ez alkalommal az a szerencse érte egyesületünket, hogy a Sárosvármegyei Általános Népednevelőegyesület kezdeményezésére, a vármegye közönsége és Eperjes sz. kir. város közönsége voltak kegyesek bennünket meghívni. Azt hiszem, hogy hálás szívvel fogadjuk ezen szíves meghívást és azt hiszem, hogy a legnagyobb szeretettel hoztuk el, a midőn ugyancsak a szeretet hívott bennünket ide. Megengedi azt a tisztelt közgyűlés, hogy mostan ezen pillanatban az egyesület nevében úgy Sárosvármegye közönségének, valamint Eperjes szab. kir. város közönségének és a megye tiszteletreméltó népednevelőegyesületének ezen előzenyességéért, a melyet irányunkban tanúsított, a mi köszönetünket kifejezzem, és elismerésünket nyilvánít-

sam azon magasztos ügybuzgaloméért, a melyet a kisdednevelés ügyének érdekében és szolgálatában kifejtett. (Éljenk éljenzés és helyeslés.) Engedje meg az igen tisztelt közgyűlés, hogy mindenekelőtt hálát és köszönetet nyilvánítsak az egyesület nevében önmagmértósága Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak. (Éljenk éljenzés.) Jól tudjuk, hogy ki ő minékünk: ő a mi legnagyobb jótevőnk. Érezzük azt, hogy az ő kegyes jóakarata nélkül az egyesület a számtalan sok nehézséget talán nem is volna képes leküzdeni. Ezt éreztünk, de nem nekünk teszi; de teszi a hazának, a melyet mi mindnyájan szolgálunk s a melynek szolgálatában ő az első helyen áll. Midőn pedig ezen alkalommal kegyét ismételen az által tanúsította irántunk, hogy egy olyan férfiút küldött hozzánk az ő magas személyét helyettesíteni, a ki iránt ez a vármegye közönsége a legnagyobb tisztelettel viseltetik, mint dr. Bárdossy Jenő főispánt (Éljenzés és taps): megengedik nekem, hogy önmagmértósága ezen kegyes tényéért hálás köszönetünket nyilvánítsam. Ugyancsak ezen köszönetet nyilvánítsuk önmagmértóságának a főispán úrnak (Éljen!); a ki lelke egész melegét hozta közénk és a ki egész szeretetével áraszt el bennünket, a ki nemcsak a miniszter úr önmagmértóságának igen buzgó képviselője, hanem a ki ezáltal magát a kisdednevelés ügyének barátai közé avatta fel. (Éljenzés.)

Mélyen tisztelt közgyűlés! A kisdednevelés munkálkodását tekintve, gondoljuk el, hogy mi volt az emberiség, mielőtt a nevelés korszaka bekövetkezett volna? Ezt a primitív népet hasonlítsuk ahhoz a magasztos, európai művelt társadalomhoz, a mely európai társadalom már magában véve is a szellemi nevelés terén oly magas fokot ért el: azt kell mondanunk, hogy mintha nem is egy faj volnánk azokkal. S mi okozta ezen eltérést? Semmi más, mint a szellem fejlődése, nemesedése és annak előrehaladása. És ez a mi hivatásunk. Ha mélyebben belenézünk a történelem lapjaiba, azt látjuk, hogy nem egyesek csinálják a történelmet, hanem egy nagy eszme, egy nagy törvény, a mely a történelem fejlődésén keresztülvonul. Hát kérdem, mélyen tisztelt közgyűlés, ki volt nagyobb ember, ki tartotta magát hatalmasabbnak, mint a római korban Nero császár? S mi maradt utána? Kegyetlenkedésnek egy szomorú, egy sajnos emlékezete. Hasonlítsuk őt össze Pestalozzival, hasonlítsuk össze az ő munkálkodását, a melylyel ő fellépett, a melylyel ő a maga eszméit keresztülvitte: S mi az eredmény küzdésének? Nagyszabású haladás a jövőben, mert tőle származtak azok az alapfogalmak, melyek alapján a mi mostani modern nevelésünk — természetes, sok új reform után — annyira előre haladt. Ez azt mutatja, hogy az emberiség fejlődésében egy Pestalozzi egyszerűsége sokkal nagyobb horderejű vívmányokat tüntet fel, mint Nero császár összes fejedelmi hatalma.“

Majd igen megkapó történeti levezetés után így folytatta: „A fejlődési menet törvénye: a szellem uralmának hatalma az anyag felett, az egyenlőség törvényének uralma a rendek, és a szeretet uralma mindenk felett. (Úgy van!) Ha ezt átgondoljuk, mélyen tisztelt közgyűlés, a legnagyobb örömmel kell éreznünk azt, hogy mi voltaképpen a szeretet törvényének szolgálatában állunk és szolgálatába szegődünk, a mely nem tűr gátat, akadályt maga előtt. Három eszmét látok én, melyet senki sem képes meggyőzni, vagyis inkább le lehet győzni egy rövid időre, de ez csak addig tart, a meddig az az erő valóban létezik. Az egyik nagyhatalom, a melyet senki sem képes legyőzni: az igazság. Az igazság szeretete az, a mely vezeti az emberiséget; ezt letagadhatjuk, de soká nem tart, mert előbb-utóbb napfényre jön. Második a viláosság. Elzárkózhatunk a nap elől a sötét kamarába, de sokáig ki nem bírjuk. Lelkünk elpusztul, mint testünk is, ha a napsugár fizikai hatása alól magunkat elvonjuk. A harmadik a szeretet törvénye. A szeretet a legmagasztosabb emberi törvény, mely megmutatja az utat, melyen haladnunk kell; s megmutatja a célt, a melyet követni kell. Mi, mélyen tisztelt közgyűlés kik a szeretet eszméjének a szolgálatába állottunk, erősek vagyunk, mert bírnak a szeretet erejével. A kisdednevelés lelkébe magunknak kell a szeretetet becsepegtetni, hogy szeresse szüleit, testvéreit, barátait, a társadalmat és a hazát! (Éljenzés.) (Úgy van!) szeresse embertársait s ezen szeretet által igyekezzenek egy olyan atomjává lenni a későbbi fejlődésnek, a mely az ő összetartó hatalmánál fogva azt az intézetet, melynek részese volt, előre vezette.

Az a kérdés merül fel, hogyan képes az óvónó a gyermeki szeretetet nevelni? Nagyon rövid erre a felelet. Igen egyszerű és igen könnyű. Tudjuk azt jól, hogy éppen úgy vagyunk a szellemi, mint az anyagi terén. Senki sem tudhat többet, mint a nővel bír; de ha azt adja, a mivel maga bír, akkor mindent odaadott. Hogy egy óvónó a gyermekszerepet tudja

tanítani, ahhoz szeretettel kell bírnia önmagának. Ha ő szereti gyermekeit, a szeretetet át fogja plántálni gyermekeibe is. (Hosszantartó éljenzés.)

Így fogom fel én a kisdednevelés magasztos hivatását. A gyermek szellemében végtelen sok helytelen csíra is van. Van állatiasság; mert ez jellemzi az emberi fajt. Van a kisdedben, a mint a kis szellem benne fejlődik, nagymérvű hiúság, dacz, gőg. És nekünk mind ezeket le kell nyesnünk. De nem lehet azt se daczczal, se erőszakkal nyelni; mindezt a szeretet melegével kell felolvasztani s ott a gőg ellenében az önzetlenséget, az alázatosságot, a szülők iránti végtelen ragaszkodást ébresztetni. A mely családban önzés uralkodik, vajjon találunk-e ott a gyermekben szülők iránti ragaszkodást, áldozatkézséget? Nem. Az önzés a gyermeket önzővé teszi. A hiúság benne mindig fel-felpattan.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Önöknek magasztos hivatásuk, hogy a gyermekeket úgy neveljék az erkölcsi terén, hogy a gyermek a családnak igazán beleolvadt tagja legyen. A szülői és a hazaszeretetet, valamint az áldozatkézséget be kell oltani a gyermekbe. Ha ezt elértük, akkor elértük mindent; ha azt nem tettük, akkor keveset tettünk. Úgy kell nekünk munkálkodnunk, hogy a míg az egyik oldalról a szellem fejlődik, a másik oldalról az erkölcs nemesedjenek.

Én kívánom, hogy engedje az egek Ura, hogy az a magasztos törekvés, a mely mindnyájunk lelkét áthatja, nagy sikert adjon. Kívánom, engedje meg a Gondviselés, hogy a szeretet törvényei mennél nagyobb mértékben uralkodóvá váljanak, és ezen törvények uralkodóvá válása tegye feleslegessé a mindenféle óvó-intézkedést. Tegye szükségtelemmé mindazt, a mi a gonoszok nyomozására és mindentéle bűnnek megakadályozására vezet. Kívánom, hogy siker koronázza itteni működésünket, s ezzel az ülést megnyitom.“ (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Az elnöki megnyitó után a kivonatosan alább közölt üdvözlések következtek a következő sorrendben: Dr. Bárdossy Jenő sárosvm. főispán, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter képviselőjének üdvözlő-beszéde:

„Mértóságos elnök úr! Mélyen tisztelt közgyűlés! A magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr (Éljen.) megbízásából és képviselőletem örömmel jelentem meg itt, hogy az egyesület üdvös működésének tanúja legyek s hogy az egyesület tagjait a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr meleg érdeklődéséről, támogatásáról és jóindulatáról biztosítsam ama nagy feladat megoldásában, mely a népednevelés terén talán a legnehezebb. Mert hiszen a népednevelésnek önök az úttörői, önök vetik meg azt az alapot, melyen az elemi- és felsőbb oktatás nagy intézménye felépíthető.

Midőn a hozzám intézett szíves üdvözlő-szavakat megköszönöm s az egyesületet magam részéről is a legszívesebben üdvözlöm, egyszersmind azon kívánságomnak adok kifejezést, hogy az önök munkája és működése sikerre vezessen és úgy a magyar közoktatásának, valamint a magyar nemzeti eszmének is hasznára legyen. Az a nemzedék, mely az önök nevelése alól kikerül, ne csak nyelvben, hanem szívben is magyar legyen! Az Isten áldása kísérje az egyesület működését!“ (Éljenzés.)

Tahy József sárosvármegyei alispán üdvözlő-beszéde.

„Mértóságos elnök úr! Mélyen tisztelt közgyűlés! Engedtesse meg nekem, hogy a mai napon, a midőn szíves megjelenésükkel vármegyénket megtisztelni kegyeskedtek, azon szoros kapcsolatnál fogva, mely minket hazafias munkánkban annál végcéljában egymáshoz oly közel hoz, a Kisdednevelők Országos Egyesületét ezen ősi székház falai között Sárosvármegye törvényhatósága nevében legmelegebben üdvözlöm.

Sárosvármegye közönsége sohasem tévesztette szem elől és mindenkor tudta méltányolni ama nagyfentosságú feladatokat, melyek a hazai kultúra ápolása, a magyar nemzeti szellem megszilárdítása s állandó, folytonos fejlesztése érdekében különösen vármegyénkben, ezen határszéli fekvésű végvidéken fokozottabb mértékben lépnek előtérbe, és mindazokat, a kik ezen nemes, ezen szent cél érdekében munkálkodva közeledtek feléje, ősi idők óta mindenkor atyafiságos barátsággal fogadta, — ezen atyafiságos barátság annál inkább megnyilatkozik a mi szíveinkben ma, mert hiszen a Kisdednevelők Országos Egyesülete az által, hogy áldásos működése színterül éppen vármegyénk székhelyét, Eperjes szab. kir. városát kiszemelni szíves volt, nekünk igen kedvező alkalmat nyújt arra, hogy a magyar hazai kultúra ápolása, a magyar nemzeti szellemű népednevelésre irányított hazafias munkásságunk közvetlen szemlélői lehessünk, hogy ebből tanulva és okulva, bajainkon segíthessünk, s közállapotainkon javíthassunk.

Fogadják tehát szíves megjelenésükért leghálásabb köszönetem kifejezését, s a midőn a mélyen tisztelt közgyűlés itteni munkásságához sok sikert és áldást

kiván
nyáju

Dr H

„M

Egy

lobog

egy

a nem

írta re

őszint

der

itt jü

ragas

Av

s ki ér

becsül

Széche

szakva,

az ör

vagyu

által,

jelente

jogusa

azt, ho

az alk

egy n

nemze

Azt al

és ma

vajjon

Ezt al

véseim

a mel

legere

szik te

nak s

lelkük

tüzes

goknal

dedek

tiszta

vihar

Leg

buzgó

melyek

lensége

nevébe

köszön

Ha

róm. k

sen a

„A

az első

hangoz

lános e

Ar

üdvözl

„A

hírré t

zönség

falai k

tötte el

Bár

tetet t

század

Magya

voit a

a lánge

Stöcke

maradt

Án

akként

olyan

néposz

kivánnék, Sárosvármegye közönsége nevében mindnyájukat megegyszer a legszívebben üdvözlöm.”
Dr. Horváth Ödön kir. tan., az Eperjesi Széchenyi-kör elnökének üdvözlő-beszéde.

„Méltóságos elnök úr! Mélyen tisztelt közgyűlés! Egy közel negyedszázados közművelődési egyesület lobogóját hajtom meg jelképül önök előtt! Amaz egyesületét, mely a legnagyobb magyar nevével együtt: a nemzet nagygyá, hatalmassá tételére irányuló törekvést írta reá erre a szent lobogóra! Meghajtom ezt a zászlót őszinte örömmel a felett, hogy édes hazánknak ezt a derék és eddig is annyi sok nemeset tett egyesületét itt üdvözölhetjük. Meghajtom azt benső tisztelettel, ragaszkodással és nagyrabecsüléssel mindnyájok iránt!

Avagy ki érezhetne nagyobb örömet idejöttükön s ki érezhetne igazabb tiszteletet, ragaszkodást és nagyra-becsülést önök iránt, mint a mi féltve-szeretett Eperjesi Széchenyi-körünk, a melynek, különösen népnevelési szakválasztmányának czéljai oly sok irányban azonosak az önökével? Hiszen minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy a nemzeti közművelődés terjesztése által, édes valósággá tegyük azt az annyira szép kijelentést, a melyet ott olvashatunk a nemzeti egyenjogúságról szóló törvényünk lelkesítő bevezetésében, azt, hogy ebben az édes hazában, annak összes polgárai, az alkotmány alapelvei szerint is, politikai tekintetben egy nemzetet képeznek: az oszthatatlan, egységes magyar nemzetet, melynek a hon minden polgára, bármely nemzetiséghez tartozék is, egyenjogú tagja. Igenis! Azt akarjuk mi, hogy: „Minden ember legyen ember és magyar, a kit e föld hord s egével betakar!” És vajjon nem ezt akarja-e az önök derék egyesülete is? Ezt akarja ez, egész szívvel, egész lélekkel! S törekvéseinek megvalósítására éppen azt az utat választotta, a mely egyike a legnemesebbnek, a legeredményesebbnek! A kisdedek szívét, lelkét igyekszik teljesen egygyé forrasztani az édes magyar hazának szent szeretetében! Munkásai lángot hordanak lelkükben, mint a kiket az igazi pünkösdi ünnepének tüzes-nyelvei ihlettek meg egykoron, s ezeknek a lángoknak ellenállhatatlan hevével olvasztják össze a kisdedek szívét, hogy ezeknek az összeolvadt szíveknek tiszta érce egyetlen hangot csendítsen békében és viharban szüntelen, azt, hogy: Tiéd vagyok, tiéd Hazám!

Legyen áldás nemes egyesületükön s annak minden buzgó hívének munkásain! Legyen áldás törekvéseiken, melyeket szívüknek nemessége s lelkesedésüknek önzetlensége szentel meg mindenkori! A Széchenyi-kör nevében fogadják újabban is legbensőbb, leglelkesebb köszöntésünket!”

Hartsár Péter prépost-plébános, a Sárosvármegyei róm. kath. Tanítóegyesület nevében üdvözölte lelkesen a közgyűlést.

„A kisdednevelés és népoktatás — úgy mond — az elsőrendű társadalmi kérdések egyike és fennen hangoztatjuk ezt mindnyájan, úgy nemzeti, mint általános emberi szempontból.”

Arányi Dezső, bártafi városi tanácsnok lendülettel üdvözlő beszédeben kiemelte, hogy:

„A Kisdednevelők Országos Egyesületének köz-hírére tett programja szerint Bártafi szab. kir. város közönsége lett volna szerencsés, hogy a közgyűlést holnap falai közt üdvözölhesse. Nagy örömmel, büszkességgel töltötte el ez a hír Bártafi sz. kir. város minden egyes lakosát.

Bártafi város mindig ragaszkodást és nagy szeretetet tanúsított a kultúra iránt. Hiszen, ha a XVI-ik század világára vetünk egy rövid pillantást, a mikor Magyarországon még — sajnos — oly annyira fejletlen volt a népnevelés, már akkor Bártafi városának megvolt a lángeszű férfja, a ki megvetette a népnevelés alapját: Stöckel Lénárd. Az az érzület hagyományosan megmaradt Bártafi szab. kir. város közönségében.

Ámde az isteni Gondviselés kiszámíthatatlan utain akként volt megírva, hogy Bártafi városát május 4-iken olyan súlyos tűzvész érte, a mely a legszegényebb néposztályt tönkretette. Fájó szívvel s a legmélyebb sajnálattal le kellett mondani Bártafi városának arról a szerencséről, hogy önökét falai közt üdvözölhesse. S midőn szíves üdvözlőt küldi, egyúttal arra is kéri, hogy az egyesület a jövő évi közgyűlését, Bártafi szab. kir. város nagy öröme, Bártafi tartsa meg.”

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet üdvözlőjét Kubinyi Albertné úrnő, az eperjesi ág. hitv. ev. Nőegylet üdvözlőjét pedig özv. Mosánszky Győzőné úrnő nyújtotta át a közgyűlésnek.

Végül Beér Ferencz, a vendéglátó Sárosvármegyei Általános Népnevelőegyesület elnöke, üdvözölte a közgyűlést, a következőket hangsúlyozván:

„Méltóságos miniszteri képviselő úr! Méltóságos elnök úr! Mélyen tisztelt közgyűlés! Vármegyénk Ált. Népnevelőegyesületének szerény meghívása folytán részesülünk abban a kiváló szerencsében, hogy a Kisded-

nevelők Orsz. Egyesülete jelen évi közgyűlését ez alkalommal közöttünk tartja meg. Ehhez fogható fontosabb mozzanata a mi egyesületünk életének még nem volt. Hiszen közös eszményeink diadalért, a mely üdvös munkásságot országos testvéregyesületünk immár az évek hosszú során keresztül állandóan oly hivatottsággal kifejt, mi korlátozottabb eszközökkel és sokkal fogyatékosabb tudással, de szívünk nem kisebb melegevel ugyanazt a munkásságot követjük: a népoktatás gyűjtő fogalma egységében a kisdednevelés és nevelés nemes eszméjének is igénytelen harcossai vagyunk.

És íme, ide jöttek közénk a kisdednevelés országosan elismert legnagyobb tekintélyei és munkásai. Ide jöttek a Szentlélek ünnepén, a mikor Üdvözítőnk elfoglalta mennyei birodalmát, a gyermeki lélek ártatlanságának apotheosisaként mondván: «Bocsássátok hozzám a kisdedeket, mert övék a mennyeknek országa!» Ide jöttek, hogy az ártatlan gyermeki test és lélek fejlesztésének a tapasztalat és a tudomány által megállapított nevelő-munkássága eszközeit s módját mindnyájunk tanulására közkincesé tegyék. Ide jöttek, hogy az eszmét népszerűsítvén, annak jóindulatú támogatására lelkes, áldozatkész társadalmi közérzést teremtsenek. Mi tudjuk legjobban, mert közvetve és közvetlenül életünket szenteltük e munkának, mily nehéz a gyermeket a nevelés legelső áldásaiban részesíteni. S hogy munkásságunknak megfelelő eredménye legyen — a mit ez ősi város falai között oly igaz örömmel tapasztalunk — a társadalom támogatására bizony a legnagyobb mértékben szükségünk van.

Fejlesztse hát ez a gyűlés a gyermeknevelés módszerének pedagógiai és tapasztalati tényekben mutatkozó ismeretét. Az együttartozandóság hitében fokozza lelkesedésünket s nevelje társadalmunkban is mindnyájunk közös érdekének egységes támogatását.

Midőn a Sárosvármegyei Ált. Népnevelőegyesület nevében szerény meghívásunk elfogadásáért ismételtlen hálás köszönetet mondok, szívem melegevel üdvözlöm a Kisdednevelők Országos Egyesületének nagyerdemű elnökét, mélt. Hagara Viktor dr. főispán urat és igaz kártársi szeretettel üdvözlöm ez orsz. testvéregyesület minden tagját

Isten áldása kísérje munkásságukat!”

Az üdvözlő-beszédek elhangzása után Nagy Teréz, tanítónőképzőintézeti növendék Csengey Gusztáv, ismert nevű kiváló költőnknek «Apostolok munkája» című alkalmi ódáját szavalta el nagy tetszés mellett; majd dr. Körösy György, kir. kath. főgimn. tanárnak nagy érdeklődést keltő szabad előadása következett «A kisdedek öntudatáról»; azután Molnár Mária, állami tanítónőképzőintézeti mintaóvónő értekezett arról, «Hogyan neveljük kisdedeinket egyszerűsége és természetességére?» Úgy az alkalmi óda nemesen szárnyaló gondolatai, valamint az előadók valóban mélyreható s szakszerű fejtegetései a legnagyobb mértékben lekötötték a közgyűlés figyelmét s nagy hatást tettek a közgyűlés tagjaira.

A titkári jelentés során lelkes örömmel fogadták, hogy Székely Gáborné (Szeged) kezdeményezésére, György Aladár alelnök nevével kapcsolatban «Segítő-alap» létesült, s hogy Rösér Jánosné ismét nagyobb adományt nyújtott a társadalom javára. Az irodalmi pályamunkák közül Molnár Mária (Eperjes), Erdősi Ernő (Budapest), Szalayné Vlaszák Erzsébet művei jutalomban részesültek, stb. Egyhangulag elhatározták, hogy a községi, felekezeti és társulati óvónők ötödéves korpótléai érdekében kérelemmel fordulnak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a tisztújítás során elnökké egyhangulag ismét dr. Hagara Viktor főispánt, alelnökké György Aladárt, Rösér Jánosné és Fodor Lajos választották s ezzel a tulajdonképeni közgyűlés véget ért.

Közgyűlés után d. u. 2 órakor a Fekete sasban kétszáz terítékű bankett volt. Felköszöntöt mondottak: dr. Hagara Viktor főispán a királyra, a vallás- és közoktatásügyi miniszterre, ennek képviselőjére: dr. Bárdossy Jenő főispánra és az Eperjesi Széchenyi-körre; dr. Bárdossy Jenő főispán dr. Hagara Viktor elnökre, Matavovszky Béla kir. tanfelügyelő a Kisdednevelők Országos Egyesületére Beszéltek még: Fodor Lajos, Ember János, Peres Sándor, Beér Ferencz, Arányi Dezső.

Este az állami tanítónőképzőintézetben a vidéki vendégek tiszteletére estély volt, melyre városunk intelligens közönségéből is több hivatalosak voltak. A háziasszonyi teendőket Dúss Mária igazgató anyai figyelemmel, oly szeretettel méltó kedvességgel és gondossággal teljesítette a fáradhatlan gondnoknő, tanítónők és az intézet iránt hálás ragaszkodással viseltető tanítványok seregével, hogy a vendégek a legjobb kedvben egész a hajnali órákig voltak együtt s valóban egy páratlanul kedves este emlékeivel távozott mindenki a minden ízében sikertült összejövetelről.

Hétfőn a közgyűlés tagjai Bártfára mentek, a hol a tűzvész miatt a fogadás hivatalos része elmaradt ugyan, de a gyakorlati foglalkozásokat azért megtartották; foglalkoztak ugyanis Fodor Lajos, Raáb Júlia és Székely Gáborné. Este azután a vendégek hazaszéledtek, s ezzel a közgyűlés végképp befejezést nyert.

Tanulmányi kirándulás.

Tovább, tovább, tovább,
Fel, búcsúcsókra czimborák!

hangzottak el eme ősi diáknóta utolsó akkordjai, s a vonat megindult az eperjesi állomásról a huszonnégy tagból álló kiránduló-csapatral Kassa felé.

Mert hát kirándulást rendezett a kollégiumi főgimnázium, öt tanár vezetése alatt, tizenkilencz tanulóval Széphalomra, meg egyebüvé, s ennek virradt fel napja piros pünkösdi reggelén.

Hogy mért is mondom pirosnak e napot, melyen még csak egy árva porszem sem fűrödhetett meg a déli nap sugarában, épúgy nem függ tőlem, mint a hogy kiránduló-társaságunk nem tehetett arról, hogy már Kassa elhagyása után kezdte a szél csapkodni a kövér esőcseppeket a kupé ablakához

— No hiszen szép kirándulás, én ugyan nem kérnék belőle — mondja egy valaki

— De is jó, hogy nem mentem el — toldja hozzá a másik, egy diákember, ki talán jobb mulatság reményében maradt otthon.

Pedig tévednek mindketten, sőt még az a harmadik is, kinek az esőcseppek hatása folytán a részvét könyecskéjei gurulnak végig arcán. Mert bár az ég egész vasárnap ki nem derült, azért a kirándulók szívében a legragyogóbb nap sütött s az egész társaságban derült hangulat uralkodott.

De minő zaj ez, mely egyszerre fülünkbe csendül, túlharsogva a vonat zakatolását?

A vonat megáll, a kalauz Sátoraljaihelyt kiált, s kocsink előtt az újhelyi dohánygyári munkásokból álló zenekar játsza a Rákóczi-indulót.

Míg azon tanakodva, kinek szólhat ez a kitüntetés, leszállunk, előáll Mecser Gyula helyettes polgármester és fogadja a város nevében a kirándulókat. Majd a főgimnáziumi ifjúság szónoka üdvözlő bennünket s ezzel megkezdődik Újhely város részéről annak a nyilvánfátása, a mit úgy hírnak, hogy magyar vendégbarátság.

Velünk kellett volna lenned, nyájas olvasó, hogy e sokat jelentő szó értelmét teljesen felfoghasd, mert azt leírni, megérteni nem, csak érezni lehet. S mi éreztük; hála és köszönet érte a nemes városnak.

A nem várt fogadást meglepetéséből felocsudott kirándulókat a színházi étterembe vezetik, hol jó uszonna közben pihenik ki az út fáradalmait. S a hol szíves emberek és pohár (nem üres) van, ott megvan a jókedv is, melynek az ifjúság itt is nyomban kifejezést ad dalában.

De a mulatság csakhamar véget ér, hogy helyet adjon a szív és lélek nemesebb élvezetének. Mert bár Jupiter Pluvius ellenségünknek szegődött, megindulunk a számunkra készenálló kocsikon a csak néhány kilométernyire fekvő Széphalomra.

Ott, a halhatatlan nyelvújító egykori lakóhelyén emelt mauzóleum kupolája alatt emelkedik égnek a lelkesült kis csapat kegyeletének áldozati lángja a nagy férfiú szelleméhez s imája az ég Urához, ki Kazinczyt adott nemzetünknek.

Este van már, mire ismét Újhelyben vagyunk, hol a város által adott vacsorán az előjáróság egészségére ürülnek a poharak

Majd Thalia templomába vonulunk. Itt a rendelkezésünkre bocsátott négy páholyból szemléljük végig Fényes hatalmas alkotását, Kurucz Feja Dávidot.

Újult erővel, felrészült kedélyvel, gyalog indulunk másnap Borsiba, hogy megnézzük nemzetünk másik nagy büszkeségének, II. Rákóczi Ferencnek szülőházát.

Tegnap a szellemiség, a nyelvreform diadalmas apostola előtt róttuk le kegyeletünk adóját, ma az alkotmány, a politikai szabadság önzetlen harcossának emlékéből merítünk lelkesedést.

Amott a meglett férfi, a komoly tudós küzdelmes pályáján és halálán merengett a lélek, emitt a sasfiók születése, a gyermek reményteljes jövője jut a szemlélő eszébe, mindkét helyen pedig a nemzeti büszkeség dagasztja kebelét.

De már Borsiban vagyunk. Egy kis falu, melynek sáros utcáin átgázolva, magunk előtt látjuk Rákóczi szülőházát, most Windischgrätz herczeg birtokát.

Földszinti helyiségei részben betemetve, összeomolva, itt-ott egy-egy kitöredezett nyílás, egykor talán lőrés, szétágazó folyosók, betömött alagút — régi dicsőség szomorú emlékei.

Az emelet, melynek sarokszobájában született Rákóczi,

tisztartói lak, rajta kívülről emléktábla. A kiránduló csapat körötte áll már; megzendül a Himnusz, elhangzik a lelkesült költő ódája, az ifjak szent fogadalma, s a Szózat éneklésével véget ér az ünnepély.

Egy órai gyaloglás után már ismét Újhelyben vagyunk, a gépgyár telepén, melynek igazgatója szakavatottan magyarázza a vasöntés módját, a mozdonyok szerkezetét, a vasúti kocsik készítését.

Jó ebéd, melyért a város után elsősorban a vendéglőse a dícsőség, zárja be sátorajtajhelyi tartózkodásunkat; mert délután negyed egykor már búcsút mondunk a barátságos városnak, hogy egy nem kevésbé vendégszerető intézet tanárai és tanuló körében fejezzük be méltóképp kirándulásunkat.

Ez az intézet a sárospataki Kollégium. Hallottatok-e már puritán szellemű, a vallás-erkölcsi nevelést nem hangoztató, de eszközölő főiskoláról? Hallottatok-e már valamit arról, hogy az iskola dajkáló-anya a fejlődő ifjú lelkeknek és testének, hogy az iskola az egész életre terjedő hatással lehet az egyénre?

Akár hallottatok, akár nem, menjetek el Patakra, ott ezt látni fogjátok.

S ezen főiskola vendégei vagyunk most. Az állomásról a Kollégium óriási kertjén átvonva — mely utunk közben Tornpa Mihály mellszobra ötlük szemünkbe — a Kollégium előtt találjuk magunkat.

Pihenés után a Rákóczi-vár megtekintésére indulunk, mely, mint Rákóczi szülőháza, szintén Windischgrätzé.

A várkertben áthaladva, az emeletre megyünk, mely valóságos labirinth

Szobáról-szobára járva, van alkalmunk néhány, a Rákóczi korából híres terem megtekintésére, valamint a hercegi lak fényes berendezésében való gyönyörködésre, s szinte jól esik a szemnek, midőn egy folyósóra kijutva, az Isten szabad egét látja maga felett.

De ez is csak pillanatig tart, mert már az egykori tanásteremben vagyunk, melyből egy keskeny lépcsőzeten haladunk fel líbasorban.

Nagyot lélegzünk, midőn lábunk a bástyafőre hág, s midőn az előbbi szűk nyílás vak sötétsége helyett az élénk társul búvós panoráma nézésébe merülhet a káprázó szem.

Alattunk a kanyargó Bodrog hőmpolyog s a termékeny Bodrog-köz síkja ölelkezik a Hegyalja szőlős, erdőszortúta lánczaival — távolban a tokai hegy orma kéklik.

A természet szépségein csüggő lelket azonban csakhamar másféle benyomások érintik — a természet templomából a tudományok templomába érkezünk. A Kollégium könyvtárát szemléljük, melynek kincset érő köteteit, példányait magyarázza egy öreg tudós tanár, Szinyei Gerzon

Az 54 ezer kötetre menő gyűjtemény két sor szekrényben van elhelyezve köröskörül, fent a karzaton pedig két sorban az iskola pártfogóinak s más neves embereknek képei, szobrai.

Majd az intézet szépsézetű csarnokát, fizikumát, természetrajzi gyűjteményét s egyéb termeit láthatjuk.

Ritka élvezet. Minden megvan itt, a mi csak megkívánható egy iskolától. Az eredményes tanulásra minden eszköz bent nyomda, kint a kerten kívül tágas udvar, az iskolától oldalt kórház.

Valódi otthon ez iskola az ifjúság számára, mert az egész egy nagy család.

De minek beszéljek tovább?

Elmondjam talán, hogy mint ölelkezett itt az eperjesi és pataki kollégiumi főgimnázium tanárok és ifjúsága e napon s mint lett egy szív, egy lélek, hogy intézetünknek ez első összejelkezése eme testvéreinkkel mely kitörhetetlenül vésődött bele lelkünkbe, hogy mily vendégszerető házigazdánk volt e híres főiskola, avagy, hogy mily hamar eltelt az a két félnap, melyet itt töltöttünk s hogy mily nehéz volt az elválás?

Nem. Erre nincs szükség. Protestáns testvérek és magyarok, kiket meglátogattunk.

Másnap délben már vonatra ültünk, hogy bár testileg elszakadjunk bizonytalan időre, de lelkileg soha el ne váljunk.

És most már énekelheti a kiránduló-csapat:

«Ez út hazámba visszavisz
Filszter leszek magam is,
Tovább, tovább, tovább,
Fel, búcsúcsókra cimborák!»

S éneklis sajtó kebelével bár, de mosolygó ajakkal az ősi diáknótát.

Mikola János.

H I R E K.

Adakozás a bártfai tűzkárosultak javára. A mult számunkban kimutatott 152 kor.-t május 21-ikén küldtük be a bártfai polgármesteri hivatalnak.

Újabb adakozások:

Pondelicsék Emil	1 kor.
Kampauer Adolf	8 *
Kósch Árpád	8 *
Gallotsik László	8 *
Mikolik István	1 *
Dahlström Károly	2 *
Dr. Zahler Dezső	4 *
Berger Henrik	2 *
Vandrák Vilma	2 *
Özv. Würsching Frigyesné, Pozsony	10 *
B. úrnő	5 *
Cserniczy János	2 *

Összesen: 53 kor.

A beérkező adományokat hetenkint Bártfa sz. k. város polgármesteri hivatalának fogjuk átküldeni.

* **Kinevezés** Ó Felsége a király dr. *Pap Kálmán* telekkönyvi betétszerkesztő albrót a beregszászi törvényszékhez bírónak nevezte ki.

* **Főigazgatói látogatás.** *Szieber Ede* kassai tanterületi főigazgató május 20-ikán Bártfára érkezett, hogy meggyőződjék az állami gimnázium növendékeinek előmeneteléről. Látogatását, 22-ikén befejezte.

* **Miniszeri megbízás.** Köztudomású már, hogy az eperjesi plébániatemplom tornyát a műemlékek országos alapja terhére a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter stílszerűen renováltatni fogja, sőt a fedezet egyrésze is kiutaltatott már s megbízták *Schulek Frigyes* a munkálatok mielőbbi foganatosításával. Most arról értesülünk, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter megkeresésére a kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Dobiás Ede*, eperjesi kir. államépítészeti hivatali főnököt a toronyrenoválási munkálatok felügyeletével megbízta.

* **Iskolalátogatás.** *Mártonffy Márton* kir. tanácsos, országos iparoktatási felügyelő, május 22-ikén hivatalos látogatást tett az eperjesi iparos-tanonciskolában, valamint az alsófokú kereskedelmi iskolában Mártonffy Márton a hazai iparoktatás ügyének olyan elsőrangú vezérférfia, hogy a hatósága alá tartozó eperjesi szakiskolák iránti nagybecsült érdeklődése, már évek óta hálásan tapasztalt jóindulata eddig is elsősorban járult hozzá ahhoz, hogy említett iskolánk színvonala emelkedett. Éppen azért mindig őszinte örömmel s nagybecsüléssel fogadja őt Eperjes városa s mindig különös súlyt helyez a jövetelére. Ezúttal az iparos-tanonciskolában haladást tapasztalt a rajzoktatás terén; a mi üdvös eredménye annak, hogy két tanító már egy ízben résztvett a kassai rajz-szaktanfolyamon. Kiltásba helyezte, miszerint e két tanító teljes kiképzése céljából minden lehető el fog követni, hogy a legközelebbi kassai tanfolyamot is végezhessek. Így azután néhány év múlva, ha az iskolafenntartó Eperjes város is kellő áldozatkészséget fog tanúsítani, teljesen sikeres lesz ipariskolánkban a rajzoktatás, a mi a szakképzésnek első feltétele. Az alsófokú kereskedelmi iskolában tapasztalt eredményt különösen is hangsúlyozta előttünk a vizsgáló orsz. felügyelő s elismeréssel adózott ennek az intézetnek általában kiváló vezetéséről s képzéséről.

* **Halálozás.** Május 20-ikán hunyt el Budapesten *Windt Lajos*, az Eperjesi Bankegylet kiérdemült pénztárosa, élete 72-ik évében. Temetése május 22-ikén Kiszsebenben, — tekintettel arra, hogy a boldogult nyug. százados is volt — katonai gyászpompával ment végbe.

* **Vallásos estély.** Az eperjesi ág. hitv. evang. *theologia belmissziói egyesülete* május 31-én (szombaton) tartja legközelebbi s egyúttal záró vallásos estélyét.

* **Egyházi jubileum.** A kiszsebeni ev. I. egyház ez évi június hó 1-jén üli meg temploma főnnállásának századik évfordulóját. A délelőtti 9 órakor tartandó ünnepi istentiszteleten *Szánk Ernő* énektanár vezetésével mellett a helybeli ev. koll. theologia énekkara két éneklet ad elő. Délben a fürdői helyiségben bankett lesz. Úgy az ünnepélyre, mint a bankettre ev. közönségünket ezúton is meghívja a jubiláló egyházközség. Úgy értesülünk, hogy a meghívott koll. tanárok közül a jubileumon többen is fognak résztvenni. A közebeden egy teríték ára 3 kor. 10 fill. Jelentkezhetni az egyházközség előjáróságánál Kiszsebenben.

* **A bártfai Vöröskereszt-főkegylet** a következő levelet intézte az eperjesi főkegyletnek: «21—1902. sz. Tekintetes Elnökség! Hálás szívvel mondunk köszönetet a Társegylet azon nemeslelkű elhatározásáért, melylyel az itteni tűz által sújtottak nyomorának enyhítésére 600 koronát hozzánk juttatni méltóztattak. A jótékonyág gyakorlása magában is boldogító, de ezenkívül igen jól esett nekünk, hogy a segélyt a mi együletünk égise alatt juttathattuk rendeltetése helyére, mert ez által a nagyközönségben felébresztettük és illetve öregbítettük a «Vöröskereszt» iránti tiszteletet és szeretetet. Midőn még arról értesítjük, hogy a legalsóbb néposztály tűzkárosultjainak gyermekei szenvednek főleg a ruhájuk elpusztulása miatt, kérjük, hogy e tekintetben való gyűjtéssel minket támogathatni kegyes-

kedjék. Hazafias üdvözlettel — Bártfán, 1902. évi május 16-ikán — *Tahy-Berthóty Vilma* s. k., elnök.

* **Sétahangverseny.** Az Eperjesi Vöröskereszt-főkegylet — mint értesülünk — június hó 1-jén (vasárnap) háziezredünk zenekarának közreműködésével, a tisztikertben sétahangversenyt rendez a bártfai tűzkárosultak felségélyezésére. A belépő-díj 1 koronában van megállapítva. Minden jegyhez ingyen járul még egy-egy sorsjegy is, melylyel a rendezendő tárgysorsjátékon részt vehet tulajdonosa. A hangverseny sikere érdekében főleg *Semsey-Kósch Kornélia* elnök és a választmány női tagjai fáradoznak. Bővebbet különben a falragaszok fognak tartalmazni.

* **Majális.** Az eperjesi jogakadémia hallgatói május 28-ikán Czemétén majálist rendeznek. Közismeretű, hogy mennyire kedélyesek és sikerültek évről-évre ezek a nyári-mulatságok s szinte felesleges hozzátennünk, hogy a majális iránt ez idén is széles körben nagy érdeklődés mutatkozik. Külön meghívókat nem küldenek szét.

* **Új hirlap Bártfán.** Május 1-jétől — a fűrdőidényre — *Bártfajurdói Hirmondó* címmel új lap jelent meg *Fenyves Károly* fűrdőigazgató szerkesztése alatt, a mely a fűrdőidény eseményeit van hivatva a közönséggel közölni. Megjelenik az elő- és utóidényben hetenkint egyszer, szombaton, a fűrdőidényben hetenkint kétszer, szerdán és szombaton. Előfizetési ára az egész idényre 2 korona.

* **Vízvezeték-ügyünk** nem alszik, sőt most már a legjobb kezekben van. A városi közgyűlés által legutóbb kiküldött bizottság e napokban küldi fel a Szekcső-völgyi újabb próbafúrásokat feltűntető helyszínrajzot, melyeknek alapján a központi műszaki osztály, *Zarka Elemér* mérnök vezetése mellett, a tervet és költségvetést még ez év nyarán elkészíti. A Delna-forrásoknál csak a nyár folyamán ejtik meg az újabb próbákat s ezek alapján is költségvetést és tervet fog készíteni a műszaki osztály. *Zarka Elemér* mérnöknek igen helyes álláspontja az, hogy csakis olyan terv kerülhet kivételre, mely — 20,000 lélekből álló lakosságot számítva — fejenként 100 liter vizet képes adni. Az elkészítendő kétféle terv és költségvetés, valamint a műszaki vélemény a'apján fog azután a városi közgyűlés véglegesen dönteni arra nézve, hogy a Szekcsőből vagy a Delnából legyen-e vízvezetékünk.

* **Vallásos estély.** Az eperjesi ág. hitv. *ev. theologia belmissziói egyesülete* május hó 21-ikén, a Kollégium dísztermében, kiváló színvonalon állott, tanulságos, élvezetes estélyt rendezett. A nagytermet zsúfolásig betöltötte Eperjes város művelt közönsége — mondhatni vallásfelekezeti különbség nélkül. S méltán mely megilletődéssel hallgatta dr. *Horváth Ödön* kir. tanácsos, jogakadémiai dékánnak a «vallászabadságról» tartott lélekemelő felolvasását, mely a Szentírás, jeles vallásbölcselet s a modern bölcséleti államjog megdönthetetlen igazságain építette fel a vallásmeggyőződés *szabadságának egyenlőségének* s az ebben a kérdésben követendő *viszonosságnak* tanát. A kiváló tudós, a ki éppen ezen a téren nem csekély irodalmi munkásságot fejtett ki már eddig is, magával ragadó ékesszólással kötötte le hálás hallgatóságának odaadó érdeklődését, s felolvasásának befejezésével szűnni nem akaró tetszésnyilvánítást aratott. A mi azonban ennél becsebb: meg vagyunk győződve róla, hogy a fejtegetéseiből levont emberbaráti szeretetnek megkapó festése mely nyomokat hagyott hallgatói szíveiben s nem kételkedünk, hogy a társadalmi életben áldásos gyümölcsöt fog teremni az elhíntett mag. Az értékes felolvasást *Várkonyi Szeréna* kitűnő betanítása mellett, az ág. hitv. evang. polgári leányiskola énekkara által előadott «Himnusz», *Schubert* Ferencztől és *Várkonyi Ottilia* mely érzéssel előadott szavala «Egy percnyi csönd» *Szász Károly*-tól, előzte meg. Majd négy kézre, zongorán játszották *Mendelssohn*: «Reformations-Symphonie» című művét *Horváth Ödön* és *Balló Aurélné*. A leghivatottabb s elismeréseinktől már számtalanszor környezett képviselői ők Eperjes zeneművészeti életének. Most is bámulatos precizitással s a közönségre is átszálló mély érzéssel oldották meg szép feladatunkat. Ezután *Petőfinek* «Apostol» cz. költeményéből fenséges részletet szavalt, rokonszenves, helyes felfogással *Kello Gusztáv* hittanhangzó. Végezetül ismét nagyon kedvesen énekelt *Várkonyi Szeréna* kis serege, a polgári leányiskola énekkara, előadván «A magasba, ég Urához» *Heroldt* cz. éneket.

* **Jutalmat a megtalálónak.** Egy úrleány május 19-én templomba menet ametist-köves arany-karpereczt veszített el. A ki megtalálta s behozta, a rendőrségnél jutalmat kap, — a kinél megtalálják, az tudja, mit várhat.

* **Adományok a bártfai tűzkárosultak javára.** 1902. május 19-ikéig. Ó Felsége a király adománya 3000 kor., Bujanovics Gyula orsz. képviselő 200 kor., Eperjes városa 200 kor., Vásárhelyi Dániel 5 kor., M. kir. belügyminisztérium 2000 kor., br. Györfly Samu 10 kor., dr. Vályi János eperjesi püspök 500

kor., Se
Kornél
kor., dr.
fiókegye
kor., D
nélia 14
dr. Gef
István
dr. Geff
Józsefne
Jósziv-eg
zborói
32 fill.
ségben
ugyanot
28 fill.,
kereszt-
István
vitzky
társai te
erdőipar
Gyula
Ludmill
Ringelha
Ferencz
100 kor.
Ede gy
(Mohács

* Az
szuson.
jesi jog
elnök,
joghallg
jutott a
kérdés
Géza sz
kérdése
fogadta
hogy e k
ságok sz
Aladár j
zati javas
főiskolák
felállítás
jesi jog
alapszab
kór ént
elő nagy
döntség
völgybet
tért viss

* Epe
peken E
s ügyes
Budapes
május 17
pestri
tagjai le
Vivóegy
mérközé
reggel é
és kassa
3 óra u
sorrend
3. Stol
Gönczy
V.-E.)
Tibor.
Gönczy.
1000 m
Géza (E
ugras f
verseny
bajnok.
B. E. A
nem nag
K. S. E
csapatáv
aratott.
nap, 19-
a B. E.
mérközé
Füleslab
és V.-E.
Vitalyos
mutatta
alkalom
után né
heves tá
is erősen
közül ig
Weichha
Gyulasi.

fán, 1902. évi
 a s. k., elnök.
 Vöröskereszt-
 hó 1-jén (vasár-
 nüködésével, a
 a bártfai tűz-
 új 1 koronában
 yen járul meg
 lezendő tárgy-
 A hangverseny
 rnelia elnök és
 ebbet különben
 hallgatói május
 ismeretű, hogy
 ől-évre ezek a
 itennünk, hogy
 nagy érdeklő-
 üldöndek szét,
 a fürdőidényre
 lap jelent meg
 e alatt, a mely a
 séggel közölni.
 enként egyszer,
 zer, szerdán és
 nyre 2 korona.
 őt most már a
 yülés által leg-
 di fel a Szekeső-
 helyszínrajzot,
 osztály, Zarka
 vet és költség-
 ina-forrásoknál
 bb próbákat s
 fog készíteni a
 nek igen helyes
 kerülhet kiví-
 got számítva —
 z elkészítendő
 műszaki véle-
 lés végreghesen
 gy a Delnából
 u ev theologia
 a Kollégium
 anulásos, élvé-
 sűfolásig betöl-
 — mondhatni
 tán mély meg-
 kir. tanácsos,
 ságról tartott
 s, jeles vallás-
 megdönthetet-
 szódás szabad-
 érdésben köve-
 lős, a ki éppen
 kasságot fejtett
 olással kötötte
 elődését, s fel-
 akaró tetszés-
 nél becsebb-
 egetéseiből le-
 tése mély nyo-
 kételkedünk
 ölesöt fog te-
 vasást Varkoly
 g. hitv. evang.
 ott «Himnusz»,
 mely érzéssel
 Szász Károly-
 orán játszották
 című művét
 leghivatottabb
 rnyezett kép-
 enek. Most is
 s átszálló mely
 után Petőfinek
 szletet szavalt,
 usztáv hittanh.
 nekelt Varkoly
 kola énekkara,
 dtól ez éneket
 rleány május
 arany-karpere-
 a rendőrségnél
 dja, mit várhat.
 sultak javára,
 ály adományá
 iselő 200 kor.,
 Dániel 5 kor.,
 br. Gyórfy
 si püspök 500

kor., Semsey József joghallgató 7 kor. 14 fill., Gajdár Kornél 5 kor. 10 fill., Eperjesi Takarékpénztár 200 kor., dr. Chyzer Kornél 50 kor., Eperjesi Vöröskereszt-főkegyelet 600 kor., Sárosmege törvényhatósága 500 kor., Doby Antal (Homonna) 20 kor., Chyzer Kornélia 14 kor., dr. Hintz Henrik (Budapest) 50 kor., dr. Gefferth Elek 10 kor., Frank József és Major István (Nyiregyháza) 4 kor., Gefferth Dezső 5 kor., dr. Gefferth Viktor gyűjtése 29 kor. 30 fill., Homoika Józsefné és Mosászky Béláné gyűjt. 506 kor. 92 fill., Józsv-egyesület (Budapest) 2000 kor., Schultz József zborói körjegyző gyűjt.: Becheró községben 22 kor. 32 fill., Sztelnyik községben 24 kor., Regettő községben 8 kor. 48 fill., Zboró községben 92 korona, ugyanott 102 kor. 20 fill., Komlósa községben 73 kor. 28 fill., Sztelho János nyug. főesperes 10 kor., Vöröskereszt-egylet sárosm. választmánya 1000 kor., Legeza István (Lőse) 6 kor., Gefferth Menyhért és Schönvitzky Gyuláné gyűjt. 229 kor. 50 fill., Rohn M. és társai téglagyárosok (Zombolya) 200 kor., Erdélyi erdőpar-részvénytársaság (Budapest) 500 kor., Bartsch Gyula gyűjtése 2 kor. 20 fill., özv. Windt-Gömör Ludmilla gyűjtése az aszói javítóintézetben 27 kor., Ringelhann Rafael bortermelő (Eger) 10 kor., dr. Dietz Ferenczné (Budapest) 5 kor., Hodossy Imre (Budapest) 100 kor., Tahy József alispán gyűjt. 230 kor., Rohgrün Ede gyógyszerész (Párkány) 50 kor., Nagy Györgyné (Mohács) 20 kor., dr. Glück Jónás (Bártfa) 50 korona.

* Az eperjesi jogakadémia a kassai diákkongresszuson. A kassai országos diákkongresszuson az eperjesi jogásztudományról Bielek Aladár jogásztudományi elnök, Kubinyi Géza, Dan György és Kungl Károly joghallgatók vettek részt. Az eperjesieknek fontos szerep jutott a tanácskozásokban. Így pl. a harmadik egyetem kérdésénél az eperjesi jogásztudományról ifj. Kubinyi Géza szólalt fel. Indítványát, hogy a harmadik egyetem kérdése vételessé le a napirendről, a kongresszus nem fogadta el, hanem szótöbbséggel olyképp határozott, hogy e kérdésben fölír a kormányhoz a becsületbíróságok szervezésének kérdésénél a kongresszus Bielek Aladár jogásztudományi elnök helyesen megalkotott határozati javaslatát fogadta el s kijelentette, hogy az összes főiskolákon kívánatosnak tartja a becsületbíróságok felállítását; elfogadta s helyeseknek ismerte el az eperjesi jogásztudományi kebelében fennálló becsületbíróság alapszabályait. A sport tételénél, a melyet a műegyetemi kör elnöke és az eperjesi jogásztudományi elnöke adott elő nagy alapossággal, egyhangú volt a határozat. A küldöttség résztvett a kongresszusi bálon s a Csermely-völgyben rendezett kiránduláson is és szép emlékekkel tért vissza városunkba.

* Eperjesi tornázók Kassán. A pünkösdi ünnepekben Kassán három sportegyesület mérte össze erejét s ügyességét. A Kassai Sportegyletnek sikerült a Budapesti Egyetemi Athletikai Klubot leírni Kassára; május 17-ikén délután egy 14 tagból álló csapat Budapestről Kassára érkezett, hol a Kassai Sportegylet tagjai lelkesedéssel fogadták. Az Eperjesi Torna- és Vívóegylet — mely a pünkösdi tornáunnepelet s football-mérkőzést közösen rendezte a K. S. E.-tel — máj. 18-án reggel érkezett Kassára, hol az állomáson a budapestiek és kassaiak fogadták. Délután némileg elállt az eső s 3 óra után kezdődött az atletikai verseny, következő sorrenddel: 150 m. gátfutás: 1. Kolba J. 2. Majunke. 3. Stolz F. — *Diszkoszvetés*: 1. Strausz Gyula. 2. Gönczy Lajos. 3. Eremics Vitályos (Eperjesi T. és V.-E.) — 100 m. síkfutás: 1. Gönczy. 2. Gajzágó Tibor. 3. Strausz. — *Hármasugrás*: 1. Gajzágó. 2. Gönczy. 3. Weichhart Waldemár (E. T. és V.-E.) — 1000 m. síkfutás: 1. Speidl Zoltán, bajnok. 2. Bruget Géza (E. T. és V.-E.) 3. Wagner József. — *Magasugrás földről*: 1. Gönczy, bajnok. — *Az összetett-verseny* győztesei lettek: 1. Gönczy, bajnok. 2. Gajzágó, bajnok. Előrelátható volt, hogy minden első díjat a B. E. A. K. fog elvinni. Az egyéni versenyek után nem nagy reményekkel indult az E. T. és V.-E. s a K. S. E. válogatott football-csapat a B. E. A. K. csapatával mérkőzni, mely utóbbi fényes győzelmet aratott. Játék után kedélyes vacsora következett. Másnap, 19-én nagy volt az érdeklődés az E. T. és V.-E. s a B. E. A. K. football-mérkőzése iránt. A football-mérkőzést atletikai számok előzték meg, még pedig: *Füleslabda-dobás távolba*: 1. Hajdú Bertalan (E. T. és V.-E.) 2. Strausz Gyula (B. E. A. K.) 3. Eremics Vitályos (E. T. és V.-E.). Ezután Gajzágó Tibor bajnok mutatta be erejét s ügyességét a távolugrásban, mely alkalommal 6 m 35 cm.-t ugrott (földről). Három óra után néhány percczel kezdődött a játék. A pestiek heves támadással kezdték a játékot, de az eperjesiek is erősen tartották magukat. Az E. T. és V.-E. tagjai közül igen szépen s ügyesen játszottak Muha, Révész, Weichhart, Grúsz, Melcer, Pethe, Richnavszky és Gyulási. A bíró Kleberszberg Géza (K. S. E.) volt.

Az eredmény: az első nap a válogatott csapat kapott 11, adott 1 goalt; másnap Eperjes kapott 5, adott 1 goalt. Az eperjesiek vereséget szenvedtek tehát, csak 1 második s 2 harmadik díjat hoztak, de a fővárosi legjobb csapatól vereséget szenvedni nem szégyen s ilyen versenyzők mellett megállni s győzelmet aratni, bár csak második s harmadik helyen is, nagy győzelem.

* Nyilvános köszönet. A Kisdiednevelők Országos Egyesületének városunkban megtartott közgyűlése iránt hatóságok, testületek és egyesek érdeklődése, mondhatni osztatlan jóindulatban nyilatkozott meg. A rendező-bizottságot elejétől fogva a legnagyobb hála kötelezett támogatásban részesítette vármegyénk nagy-érdemű főispánja és kulturális mozgalmainkat mindenkor szívvel-lélekkel istápoló alispánunk, a kik mellett a közgyűlés sikere hozzá van fűzve országos nevű Széchenyi-körünk minden szépért és nemesért oly anyyira önzetlenül lelkesedő elnökének egyéniségéhez, mint a ki teljes odaadással támogatta a rendező-bizottságot Kiemelhetném fáradhatatlan királyi tanfelügyelőnknek, továbbá az állami tanítóképző és az ág. hitv. ev. tanítóképző-int. érdemes igazgatóinak kifejtett buzgóságait, ha őket már hivatásuknál fogva is szorosabb kapcsolat nem fűzné a kisdiednevelés eszméjéhez; de, a mit előbb kellett volna említenem, emelte a közgyűlés fényét Csengey Gusztávnak a kisdiednevelés eszméit dicőítő magas szárnyalású ódája és Körösy György dr. valóban tudományos színvonalon levő gyermek-pszichológiai előadása. A rendező-bizottság legnehezebb munkája az elszállásolás volt. Szállást adtak: Eperjes város 31 személy részére a Pannonia-szállóban, Bárdossy Jenő dr. főispán, báró Ghillány Imre, Tahy József alispán és Ghillány József kir. tanácsos két két szobát a Berge-szállóban. Az elszállásolásra pénzbelileg adakoztak: Horváth Ödön dr. kir. tanácsos és Zavatzky Szilárd 10—10 koronát. 5 koronát adtak: Csatóry Gusztáv dr., Gamauf György, Kósch Árpád, Draskóczy Lajos, Sztankay László, Gebhardt Sándor. 4 koronát: Párkányi Gyula, Tragor József, Fekt Ferencz, Mangesius Mariska, Szemere Márton, Ardó Alfréd. 3 koronát Sziklai Henrik, és 2 koronát Palugyay Gusztáv. Ezenkívül egyesek, sokan saját házuknál voltak szivesek vendégeket fogadni. Úgy az itt megnevezettek, valamint mindazok, a kik bármilyen tekintetben hozzájárultak a közgyűlés sikeréhez: fogadják hálás köszönetünket! Eperjes, 1902. május 22. A rendező-bizottság nevében: *Beér Ferencz*, népnevelő-egyl. elnök.

* Kunerol. A cs. és kir. udvari gazdasági hivatal a Khuner Manó és Fia bécsi cég által készített *Kunerol* garantált tiszta *nyolcvan* beható vizsgálat alá vetette és megerősítette a már sokszorosan igazolt tényt, hogy e termény mint főzősír kitűnően használható.

* Túristaság és sport. A dobsinai jégbarlang. Dobsináról írják nekünk: A dobsinai jégbarlangi telep összes helyiségei május 15-ikén nyitak meg a nagyközönség számára. A szükséges javításokkal és átalakításokkal már teljesen elkészültek úgy a telep körül, valamint a jégbarlangban. A jégképződés évről-évre fokozódik, úgy, hogy a barlang érdeke kívánatosá tette nagyobb mennyiségű jégnek különösen az alsó résztől való eltávolítását. Mindez azonban csak a könnyebb hozzáférhetőség kedvéért történt s a barlang felső részeiben levő jégképződményekre egyáltalán nem volt káros hatással, sőt néhol többé-kevésbé határozottan azok javára szolgált. Az idén is szokatlantul nagy számmal jelentkeznek az ország különböző iskolái, így a többek közt a budapesti ág. ev. a nagyikindai, nagybecskereki, nagykőrösi gimnáziumok, a losonci tanítóképző — mind még e hónap folyamán tekintik meg a jégbarlangot. Sőt külföldi iskolák is ellátogatnak hozzánk, így a britni gimnázium és néhány németországi iskola is jelentkezett. A barlang látogatóinak száma általában évről-évre növekedik.

* Útonállók. Varranói iparosok mentek hazafelé május 16-ikán a hannustalvi vásárról. Útközben egy cigány-karavánnal találkoztak. A karaván csak három szekérről állta el az utat, de az majdnem elegendő volt ahhoz, hogy rablóhadjártauk sikerrel végződjék. Kivált közülük két marczona oláh-czigány és késekkel, vas-villával felszerelve, harci pózban állták útját az iparosok szekérének. Szerencsére azonban a fuvaros nem vesztette el hidegvérét, de az ostornyéllal olyat csapott az egyik alak arcába, hogy a vér menten elborította. Ezt a zavaros alkalmat pedig felhasználva, a lovak közé csapott és gyors iramodással hagyta el Faraó bős ivadékait.

* Ingyenes díszmü-ajándék. A ki e címet elolvassa, akaratlanul is Amerikára, a képtelenségek hazájára gondol. Pedig ezúttal sokkal közelebről, Budapestről, kel szárnnyra e hfr. *Pesti Napló*, Magyarországnak e legrégibb, pártoktól és klikkektől teljesen független, szabadelvű és szókimondó napilapja lepi meg vele karácsonyra olva-óit, ajándékkal adván — teljesen ingyen — a gyönyörű kötésű, remek illusztrációkkal díszített *Zichy Mihály Album*-ot. E valóban értékes és nagy irodalmi becsesel bíró művet — melynek az Athenaeum kiadásában megjelent eredetije

90 koronába kerül — a *Pesti Napló* új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkal megkapja a *Pesti Napló* minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, a kik egész éven át fél-, negyedév- vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a *Pesti Napló*-ra.

* Bűn-krónika. A városi rendőrség köszöni az ilyen ünneplést, mint ahogyan pünkösdi ünnepét ez évben ülhette, vagyis ahogyan nem ülhette meg, mert talpon volt az egész idő alatt. Annyi a jómádár a tavaszi napokon, hogy se szeri, se száma. De fel is ingerült a rendőrségünk az ünneprontók rakoncátlankodásain, s úgy nekiindult a nyomozásnak, hogy elcsipett volna élet, holtat, ha nem túrtözteti magát. Hozott is a kóterbe annyit, hogy — szépen elmulathattak a gazok. Ott volt a társaság elítje: B. L. úr. Érdeme, hogy ide került, csupán az, hogy a változó időre való tekintetből vármegyénk volt főispánjának eperjesi lakásáról egy finom télikabátot vett magára. Persze a dolog sietős volt, nem jelentette be senkinek se. A télikabát útközben terhére lett s a sebesi vámház emberének, Szopkó Andrásnak potom-olcsón áruba bocsátotta. Szopkó adott neki a kabát ellenében 6 koronát, de azon módon értesítette is a rendőrséget, mely azonban már maga is nyomon volt s a fiatal úrnak a multságát kénytelen volt megzavarni a «réteken», hol a koronákat apróra váltogatta. *Piga Jánost* ma sem tudja a rendőrség, hogy mi suggerálta, hogy fényes nappal falat mászszék s a Floegel-kerü főpinczér szellőződő felöltőjét kölcsön kérje az ünnepnapokra. Piga János azt hiszi, hogy mert ártatlanul szenvedett már egynehányszor, még nem kell róla mindjárt rosszat gondolni. Czipész-egény-társait régen otthagya, mert ez a mesterség nem elégítette ki ambícióját. Hát *Hlacsik Antonia*, a sztankahermányi uraság szobaleánya mit takarított el, hogy itt időzik? Ugyan, ugyan, szót sem érdemel a dolog. Sári bál volt Eperjesen s véletlenül az úrnője új lakkcipőjét vette fel. Hát mit tehet ő róla, hogy sietőségében az úrnője czipője is a lábára illet. Hát *Falatkó Anna*, hát *Szabó Ilona* és mások mit csüggednek itt e társaságban külön és együttesen? Ékszer, ruhanemű, finom csipkék, hálórakli, a mit ládáikban találtak, mikép kerültek azokba, talán maguk is csodálkoznak. A rendőrség haragszik, hát elfogta őket is, az ártatlanokat — ily nagy ünnepen!

ÚJ VASÚTI MENETREND

— 1902. MÁJUS 1-JÉTŐL. —

Eperjesről indulnak a vonatok:

Budapest felé:			
Eperjes város	4 56*	Eperjes állomás	5 04 regg.
	10 43		11 07 d. e.
	2 15		2 32 d. u.
	—		3 55
	—		7 20 este.
	9 33		9 56
	—		8 15

* Eperjes város megállóhelyén a regg. 5 04 p.-kor induló vonatkozó *csak* *hétfőn és pénteken* van regg. 4 56 p.-kor csatlakozás.

Bártfa felé:	
	7 15 reggel.
	5 40 d. u.
	és hétfőn 2 35 d. u., — érk. 4 31 d. u.

Orló felé:			
Eperjes város	6 40	Eperjes állomás	6 46 regg.
	1 50		1 55 d. u.
	5 15		5 21 d. u.
	—		8 30 d. e.
	—		3 25 d. u.
	—		7 05 este.

Szepesség felé: 5 04 reggel. 11 07 délelőtt. 2 32, 3 50 délután és 7 20 este

Eperjesre érkeznek a vonatok:

Budapest felől:	
	6 28 reggel.
	9 25 délelőtt.
	1 45 d. u.
	5 04 d. u.
	9 55 este.
	1 36 d. u.
	9 26 este és hétfőn 6 25 reggel.
	10 48 délelőtt.
	2 20 délután.
	9 26 este.
	és csak hétfőn s pénteken 5 00 reggel.

Szepesség felől: 9 25 d. e., 12 20 d. u., 5 04 d. u., 9 55 este és 11 35 este.

Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

Az Eperjesi Ipartestületi Betegsegélyző-pénztár igazgatóságától.

218. 1902. SZ. Hirdetmény.

Az Ipartestületi Betegsegélyző-pénztár igazgatósága által f. évi április hó 29-ikén megtartott rendes havi ülés egyhangú határozata alapján, a városháza tanács-teremben tartandó

Rendkívüli közgyűlés

határidejét f. évi **junius** hó 8-ikán délutáni 2 óra tűzőm ki, és felkérem a kiküldött t. tag urakat, miszerint — az ügy fontosságára való tekintettel — teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Ha azonban az egybegyűlt kiküldötték száma az alapszabályok 27. §-a értelmében határozatképes nem lenne, a közgyűlés újabb megtartására határnapul **f. évi junius** hó 15-ikének d. u. 2 órája tüzetik ki, a mikor is a közgyűlés az egybegyűlt kiküldött tagok számára való tekintettel nélkül meg fog tartatni.

Napirend:

1. Betegsegélyző-pénztári ügyviteli szabályzathoz mellékelt egészségügyi szolgálati utasítás 3. §-ának módosítása

2. A fennálló tartozások kifizethetőségéhez szükséges kölcsön felvétele iránti javaslat.

Eperjes, 1902. május hó 20-ikán.

Próner Károly, elnök.

Figyelmeztetés. Az alapszabályok 26-ik §-a a) pontja értelmében a közgyűlésen csak a törvényesen megválasztott kiküldöttek jelenhetnek meg.

Nyilttér.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás
Salvator

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható asványvizkereskedésekben és gyógyszerárakban

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Börkiütések és a bőr tisztálansága
legcélszerűbben s leggazdaságosabban kezelhető *Berger* gyógy- és higiénikus szappanával, melyek 30 év óta világhíretek. A bőr tisztasága nagy befolyással van az ember egészségére. Válasszon az ismert hirdetésből az Önnek megfelelő *Berger-féle szappant* (minden gyógytárban kapható) és használja azt mosakodáskor és fürdőben, akkor alaposan fogja bőrét tisztíthatni. Különösen alkalmasak a kátrány-, glicerin-kátrány-, borax- és karbol-szappanok Valódiak csak a *G. Hell & C.* védőjeggyel.

A gör. kath. Seminarium szomszédságában fekvő Ruszinkó-féle **HÁZ** augusztus 1-től **bérbeadó.**

Eperjes, 1902. május 23.

Szmoligovics Sz.,
ügynök.

Kézi jégkészítő-gép

tiszta, baktériummentes jégtömbök előállításához (10 perc alatt) legegyszerűbb és legolcsóbb módszer.

Képviselek csekély kelendősségi jótállás mellett Sáros- és Zemplénvármegyékben kerestetnek.

Ajánlatokat Eperjes, 3531. sz. alatt közvetít *Mosse Rudolf, Wien, I., Seilerstätte 2.*

Elzálogosított

ékszereket, arany- és ezüst-árúkat

költség nélkül

kiváltok és ezekért a teljes értéket fizetem, vagy azokat legjutányosabban engedem át az elzálogosítónak.

Fränkel József,
Eperjesen, Fő-utca 47. sz.

Hirdetmény.

A czemétei furdörészvénytársulat igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy a részvénytársaság 1902. május 4-én megtartott közgyűlésében a társaság feloszlását kimondván, a felszámolás eszközölését elrendelte s annak foganatosítását az igazgatóság eddigi tagjaira, mint felszámolóokra bízta; minek következtében az 1875:XXXVII. t.-cz. 202. §-a alapján a részv.-társaság hitelezői ezennel felhivatnak, hogy követeléseiket ezen hirdetésnek harmadszori közzétételétől számított 6 hónap alatt érvényesítsék, ellenesetben a társasági vagyon felosztása a törvény értelmében a netáni követelésekre való tekintet nélkül fog eszközöltetni.

(Harmadszori közlés.)

Az igazgatóság.

188-1902. tkvi sz

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Jedinák Mária végrehajtonak *Ifj. Bohács János*, mint távollévő Bohács János és Ferencz, valamint kk. Bohács Erzsébet, Lajos és György gondnoka, *Bohács Mária* férj. *Simkó Pálné* és özv. *Bohács Jánosné* szül. *Horváth Mária*, mint kk. Bohács Katalin t. és t. gyámja végrehajtott szenedők elleni 60 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtatási ügyében az eperjesi kir. törvényszék és az eperjesi kir. járásbíróóság területén levő Tót-Soóvár községben fekvő, a tót-soóvári 129. sz. tjkvben A. I. alatt foglalt birtoktesthez tartozó, felerészben néhai Bohács János jogán B. 16-22. sorsz. alatt legijj. Bohács János, Ferencz, Simkó-Bohács Mária, kk. Bohács Erzsébet, Lajos, György és Katalin nevén álló A. I. 1. sor., 13. hr. szám, 69. öi. sz. ház- és kertre 626 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fent megjelölt ingatlan az 1902. évi május hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor Tót-Soóvár községében megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni. Árverési szándékozók tartoznak bántópenzül 62 kor 60 fill. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni. Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Eperjesen, 1902. márczius 12.

Urbán Gyula,

kir. toszéki bíró

Tisztelet annak, a kit megillet!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész úrnak Neunkirchenbe, Bécs mellett, a következőket írják *Allonából,* 1897. évi aug. hó 11-iki kelettel:

Immár 70 éves vagyok és 10 év óta esontizületi rheuma és hámorroid-csomó miatt szenvedtem, de segítséget nem lelhettem. Csupán az Ön *Wilhelm-féle* antiarthritikus és anti rheumatikus vértisztító teája volt képes bajomtól 3 hét alatt teljesen megszabadítani. Ezért Önnek és a grófpőnek, kinek nyilatkozatát a lapokban olvastam, legjobb köszönetemet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel
Ackermann Kristóf,

magánorv.

Altona, Hamburg mellett, Reichenstrasse 6.

■ Kapható minden gyógyszerárakban ■

Fehérnemű mosó- és vegyi férfiruha folttisztító-intézet

Fő-utca 86. szám a. EPERJESEN a Gallotsik-féle házban.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy rövid idő előtt helyben egy férfi- és női-fehérnemű mosó- és vegyi férfi-posztóruha folttisztító-intézetet létesítettem, melylyel a t. közönségnek — a legolcsóbban számítható árak mellett — a legszolidabb és legpontosabb kiszolgálást biztosítani bátor vagyok.

A nagyérdemű közönség számos pártfogását kéri teljes tisztelettel

KROTKY ANNA.

Keil-lakk (Glaser)

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára. — Egy nagy palack ára 2 korona 70 fillér. Szagtalan. Egy kis palack ára 1 kor. 36 fill.

padló-viasz „Gloria“

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 40 fillér.

Fehér „Glaser“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére. 1 doboz ára 90 fillér.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos cégnél Eperjesen.

Marhafaggyú

frissen kisütve, vegyszér-mentes, étkezési célokra alkalmas — Németországba való rendszeres készpénz elleni **vételre kerestetik.**

Mintázott ár-ajánlatok «H.G. 1806» alatt Rudolf Mosse, Hamburg, kéretnek.

Tavaszi és nyári idény
1902.

Valódi brünni szövetek.

Egy vég 3 10 méter hosszú, egy úri öltöny (kabát, nadrág, mellény) ád, ára csak	frt 2 75, 3 70, 4 80 jó frt 6— és 6 90 jobb frt 7 75 finom frt 8 65 finomabb frt 10— legfinomabb	valódi gyapjúból.
---	--	-------------------

Egy vég fekete szalon-öltönynek frt 10—, úgyszintén felöltőszövet és túrista-loden stb., szétküld gyári áron a pontos és szolidnak ésmert szövetgyári raktár:

Siegel-Imhof, Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahű szállítás biztosítva.

A privát-vevők előnyeiket tetemesek az által, hogy a szöveteket fenti cégétől a gyárból rendelhetik.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka:

Zichy Mihály Album.

A *Pesti Napló*, a mely eddigél Madách «Ember tragédiájá»-t, «Arany balladái»-t Zichy Mihály képeivel, Katona József «Bánk bán»-ját, Kisfaludy Sándor «Himfy szerelmei»-t remek albumba foglalva, és legutóljára a «Költők Albuma»-t adta olvasóinak karácsonyi ajándéknak, az idén az eddigéinél is nagyobb szabású, díszben, tartalomban nemcsak az eddigi ajándékokat felülmúló, de a könyvpiacra is ritkaság-számba menő díszművet,

Zichy Mihály Albumo: szánta olvasóinak karácsonyi ajándékul.

Zichy Mihály képeinek válogatott, impozáns albumba foglalt gyűjteményét a Költők Albumánál nagyobb és díszesebb alakban, Zichy Mihály világhírű művészi teremtésének legjavát, *tegszobb festményeit és rajzait* foglalja magában ez a díszmű *negyven műlapon*, a melyek mindegyikéhez legkiválóbb esztétikusaink és műbíráink írnak szövegmagyarázatot. A valóban remek kiviteli műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, olyan, a milyen eddig alig jelent meg magyar díszműben.

A negyven pompás műlapot, a kisítő szöveget és Zichy Mihály egyéniségének és változatos életpályájának regényes rajzát, valamint Zichy rajza után készült *gazdag belkötési tábla* foglalja gyönyörű díszes kötetbe.

— A *Pesti Napló* e nagyszabású díszművét az Athenaeum állítja ki. A «Zichy Mihály Album»-ot, a melynek ára az Athenaeum eredeti kiadásában 90 korona, a *Pesti Napló* új kvart kiadásában karácsonyi ajándékul megkapja a *Pesti Napló* minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, a kik egész éven át fél-, negyedév- vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a *Pesti Napló*-ra.

Küneröl

A főzés és sütéshez olcsó és kiadós.

garantált tiszta növényzsíradék, teljesen pótolja a vaját és zsírt (sokáig eláll és nem avasodik), amiért is nélkülözhetetlen gazdaságos háztartásoknál, szállodák, vendéglők, sütők, cukrászok, intézetek stb. részére. Könnyen emészthető. Alttalosan de különösen gyomor és czukorbeteg részre orvosi szaktekintélyek által melegen ajánlva. A nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium által engedélyezett déelmi és élvezeti cikk vizsgálati intézetnek állandó ellenőrzése alatt, 5 kilogrammos elegysúlyú próba-postadobozokat bérmentve küldünk minden magyar postaállomásra 7 koronáért, utánvéttel. Nagybbr mennyiség átvételénél kedvezményes árak. Ismertetést és a vonatkozó orvosi bizonyítványokat kívánatra díjmentesen küldjük. Megrendelések és tudakozások új eladási helyek felállítására iránt a magyarországi központi főraktárhoz intézendők: Honig Ign. és társa, Budapest, V., Nagyköröna utca 19.

**A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller**

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényél, csúznál és megbúieseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggjegyzessel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapestben.

• Richter F. Ad. és társa,
• césez. és kir. udvart szállítók. •
• Rudolstadt.

Szliács - aczélfürdő

(Felsőmagyarországon)

Az egyedül ismert szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-ikétől szeptember 30-ikáig.

Főülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc- és idegbajok, benulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvosok: Grünwald M. dr., Molnár I. dr., Stern I. dr. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át, onnan 5 óra, délről Budapestén át, innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospektust, utazás-, lakás-, arkedvezményről az elő- és utószezonban stb., ad

a fürdőigazgatóság: Szliács (Zólyommegeye).

Miért van annyi utánzat?

Mert

a valódi EISENSTÄDTER-féle **Linoleum-padlózománcz**

a törv. bej. „vaslovag”-védjeggyel **a legjobb és legtartósabb: puha padlóknak és konyhabutoroknak bemázolására.**

Bejegyzett

Az Eisenstädter-féle **Linoleum-padlózománcz** egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulhatatlan. Nagy elterjedtségénél fogva különböző, hason hangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak **Eisenstädter-féle Linoleum-paplózománczot**, a törv. bejegyzett „vaslovag”-védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek lakk- és festékgyára.

Kapható: minden fűszer- és festékkereskedésben.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:
Zahler Mórnál Eperjesen.

McCormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagoí aratógép-gyár.)

Grand Prix.

Páris, 1900-ban.

Kéveköttő aratógép, „Daisy” marokkrakó aratógép, Fűkaszalógép, Szénagyűjtő-gereblye, és Kőszőrűkészülék

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára. — Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN Évi termelés: 362,000 gép. BUDAPEST
igazgató. VI. kerület - Váci-utca 30. szám.

Csak Globus tisztító-kivonattal tisztítsunk

A anyéremmel kitüntetve: Világkiállítás, Páris, 1900. és arany-érem, Bécs, 1902. Mindenütt kapható. Dobozok 10, 16 és 30 fillérrét.

Amerika

Menetjegyek a francia vonal által. Jó és gyors közlekedés, kitűnő ellátás — beleértve bor és likörök. Bővebb telvilágosítást ingyen és bérmentve ad

Josef Fischer
Wien, IV., Alleegasse 69.

= Csépléshez! =

a Magyar Általános Kőszénbánya r.-t.

BUDAPEST

ajánlja:

Tatai Királdi Sajószentpéteri Doroghi Tokodi Ebszönyi Mészpor trágyázáshoz

jóminőségű szeneit rendkívül jutányos áron.

Tatai tojás-szén (brikett)! Ebszönyi mész!

A tatai tojás-szén (brikett) minőségben vetekedik a porosz-szénnel és sokkal olcsóbb!

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
HOMLOKZATFESTÉK-GYÁR
 Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120
 saját házában.
 Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, bányá- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, úgyszintén gyári és ingatlan-tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzatsfestékek, melyek mészből főldhatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában különként 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék színtiszaságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.
 200 korona jutalék utazások kimutatásáért.
 Mintakártya, úgyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve!

GLÜCK D. ÉKSZERÉSZ

EPERJESÉN, Fő-utca 65. sz.,

ajánlja dús választékú

ékszer-, arany- és ezüstneműek raktárát

a nagyérdemű vevőközönség szives figyelmébe

tetemesen leszállított áron.

Mindenütt,

kisebb helyeken is, ügyes ügynökök kerestetnek. Kedveit különlegességi czikk, naponta 5—25 korona szerzemény, mellékereset gyanánt is. Ajánlatok — eddigi tevékenység megjelölésével, — referenciák, valamint hivatkozás erre a lapra „Verdienst” jelige alatt H. Schalek Annoncen-Bureau, Wien, I., címre.

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államaiban fényes sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, koszos elődái kútegek, úgyszintén orr-rezesség, ótvár, fagy-lag, láb-izzadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a le-kátrány-sínt 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak a sok évek erthetése végett határozottan Berger-féle kátrányszappan megnevezésű és az ismert védjegyre való ügyelmeztetés keretük. Idült bőrbetegségeknek sikerrel alkalmaztatika kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

A gyöngy kátrányszappan az arcbőr tisztátalanságai eltávolítására, a gyermeknek valamennyi betegségét ellen fellik-mulhatlan bőrtisztító, moszó és fürdőszappan mindennapi használatra szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

50% glicerín tartalommal és inonm illattal. Ára minden fajnak használati utasítással együtt 25 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők Benzoe-szappan a bőr inonmítására, borax-szappan pattanások ellen, cezobol-szappan a bőr simítására hamisítványok ellen és mosó-tisztító szappan Berger-féle fenyő-fürdő-szappan és tenyő-páncs-szappan, Berger-féle gyermek-szappan a szeme kör-résére (25 kr.)

Berger-féle Potrosulfol-szappan

szemre, orr, kitűrés, bőrvizkegesség, és arcvörösség ellen (70 kr.) szepítő szappan igen hathatós.

Berger féle kénes tejszappan

mitoszor és arcbőr tisztítás ellen. Tannin-szappan tabizálás és hajkiválás ellen.

Berger-féle fog-szappan köcsögben

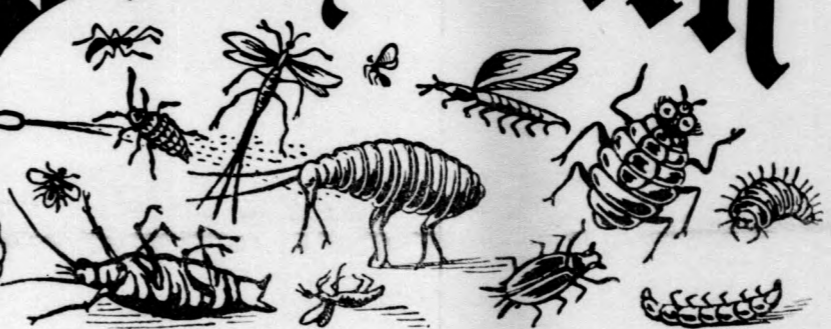
1. sz. rendes fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg adunk a részleteket. Csak Berger-féle szappanokat kell ké-ne-mulhatlan használni utasítások vannak. Mitván Berger ne-vel hamisítások is fordulnak elő, keretük a hitebeli védjegy-e, vala mint a gyára «G. Heil & Comp. Troppan» h. yeicimel lenn.

Érdemes eltitkoltatni a nemzetköz. gy. szerkálitások nézeben 1883 és arany érem a párizsi kiállításban 1900.

Kapható Magyarországon valamennyi gyógyszerártaiban és Eperjesen Korn Vilmos és Molitorisz István gyógyszerészeknél.

„Zacherlin”

a valódi, utolérhetlen hatású rovarirtó; azonban csak az üvegben levőt vásároljuk!

Kapható Eperjesen:

Atlasz D., Barts E. gyógyszer, Bein Simon, Böhm Simon Utóda, Bohrandt J. V.,	Dahlström Károly, Diamant R., Feldmann Adolf, Fried Simon, Gallotsik J. V.,	Glücksman Mór, Holénia Béla, Holländer Samu, Klein Ferencz, Kónya Miklós,	Lefkovits Emil, Lindner J. Mór, Mikolik István, Molitorisz gyógyszer, Neumann B. Özv.,	Osvald D. Utóda, Schönfeld Izidor, Singer S. Fiai, Sváby Ferencz, Wenzel István.

— Ezenkívül a vidéken mindenütt, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —

Globus-tisztító-kivonat

jobban tisztít, mint bármely más tisztítószer.

Das grösste Wunder der Neuzeit!

Hauptgasse Nr. 51 Kleider-Kunstputzerei Hauptgasse Nr. 51

Beehre mich dem hochgeehrten Publikum von Eperjes und Umgebung zur geneigten Kenntniss zu bringen, dass ich im Stande bin, auf eine wundervolle Art, die abgetragensten, fleckigsten Kleider, mögen die Flecken von Tinte, Fett oder was immer herrühren, durch ein von mir erfundenes chemisches Mittel zu reinigen, wie auch durch Flicker wieder so wie neu herzustellen. Ich reinige Männer-, Frauen-, Kinder-Kleider, wie auch Offiziers-Uniformen, mit einem Worte alles, gut und billig. Ich bitte das hochverehrte Publikum, mich mit einem Besuche zu beehren, und sich von dem gesagten persönlich zu überzeugen, denn so billig und gut kann man nur bei mir Putzen und Ausbessern.

Ich bitte um das geneigte Wohlwollen des hochgeehrten Publikums, und verbleibe mit Hochachtung
PETER SIKORSZKY Kleider-Kunstputzer, EPERJES, Hauptgasse Nr. 51
 im Hofe, vis-à-vis dem Hôtel «Zum schwarzen Adler».

Billige Preise, schönes Reinigen und Reparieren!

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében Eperjesen.